

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Oltenian Ursari dialect

of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org).

This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită.

Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuție potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

Ăl palune sikaiimata le Moiseaske

(O deuteronomo 27–34)

O deuteronomo

O Israel trăbul te înkearel o phanglimos

27:1–30:20

O Moisea phenel le poporoske te ramol e kris päl bar

27 O Moisea hai ăl phure le Israeloske poruncisardes le poporoske:

— Înkearen saoră porunci save dav len tumenghe aghes! ² Kana nakhena o Iordano ando them savo del les tuke o RAI, keo Del, te vazden niște bar bare hai te văruin len! ³ Te ramon pă lende saoră vorbe kadal sikaiimaskes, păce nakhlen te gian ando them savo del les tumenghe o RAI, tumaro Del, ăk them andă savo thabdel thud hai abghin, sar phendeas tumenghe o RAI, o Del tumare dadengo! ⁴ Păce nakhena o Iordano, te vazden po Plai o Ebal ăl bar kadala, save porunciv tumenghe aghes te vazden len hai te văruin len! ⁵ Othe te keren ăk altari le RAieske, tu-

mare Devleske, ăk altari barăngo! Hai ta na keren buki ăl bar bukeanța sastreske! ⁶ Numa anda barănde întregi te vazdes o altari le RAiesko, ke Devlesko! Te anes phabarimata le RAieske, ke Devleske! ⁷ Te anen jertfe paceake hai te han len othe, hai te buku-rin tumen angla o RAI, tumaro Del! ⁸ Te ramon päl bar mișto hai klaro saoră vorbe kadal sikaiimaskes!

⁹ O Moisea hai ăl rașaia anda o neamo le levițengo phendes saoră Israeloske:

— Israel, acen hai așunen! Aghes kerdilen o poporo le RAiesko, tumare Devlesko. ¹⁰ Te așunen katar o glaso le RAiesko, tumaro Del, hai te keren ăl porunci hai ăl krisimata leske, save dav len tumenghe aghes!

Ăl armaia poa Plai Ebal

¹¹ Ando ghes kodova, o Moisea phendeas le poporoske:

— ¹² Păce nakhlen o Iordano, ăl neamuri o Simeon, o Levi, o Iuda, o Isahar, o Iosif, hai o Benjamin te beșen andă pîrnende po Plai o Garizim, kaște binekuvintin le poporos! ¹³ Hai ăl neamuri o Ruben, o

Gado, o Așer, o Zabulon, o Dan hai o Neftali te beșen po Plai o Ebal, kaște den armaia! ¹⁴ Hai ăl levițea te phenen zurales saoră murșenghe anda o Israel: ¹⁵ «Dino armaia te avel o manuș savo va kerela ăk del cioplime sau ăk del ciordino, orso buki savi si ăk giungalimos anda o RAI, kerdo katar ăk manuș sika-do, hai va ciula les andăk than te înkinol pes leske, cioreal!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁶ «Dino armaia te avel kova kai ni cinstil pe dades hai pe da!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁷ «Dino armaia te avel kova kai mukil o bar le hotarășko avrengo!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁸ «Dino armaia te avel kova kai kerel ăk korăș te hasaol po drom!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁹ «Dino armaia te avel kova savo ni krisol ciaces le străiinos, le orfanos hai le phivlea!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁰ «Dino armaia te avel kova kai sovel le romneasa pe dadeski, kă mahril o pato pe dadesko!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²¹ «Dino armaia te avel kova kai sovel ăk animalosa!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²² «Dino armaia te avel kova kai sovel pe pheasa, e cei leske dadeski sau e cei leske daki!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²³ «Dino armaia te avel kova kai sovel pe soakrasa!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁴ «Dino armaia te avel kova kai del dab avre manușas cioreal!»*

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁵ «Dino armaia te avel kova kai lel love kaște mudarel ăk manușas bi doșako!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁶ «Dino armaia te avel kon ni kerel kadav sikaiimos!»

Hai saoro poporo te del anglal: «Amin!»

O RAI va binekuvintila tut kana așunes lestar

28 — ¹ Kana va așunesa mișto katar o RAI, keo Del, hai keresa grijasa saoră porunci leske

save dav len tuke aghes, atunci o RAI, keo Del va ciula tut mai baro pă saoră poporea le phuiake. ² Saoră binekuvintarea va avena peste tute hai va giana tusa, kana va așunesa katar o glaso le RAiesko, ke Devlesko: ³ Si te aves binekuvintime ando foro, hai si te aves binekuvintime ko kîmpo.

⁴ Si te avel binekuvintime o rodo ke pîntekosko, o rodo ke phuiako, o rodo ke turmengo: ăl kerimata ke gurumneanghe hai ăl țîinoră ke brakheanghe.

⁵ Si te aven binekuvintime keo koșo hai ki balaia le marneski.

⁶ Si te aves binekuvintime kă keo avimos, hai si te aves binekuvintime kă keo telearimos.

⁷ O RAI va dela tut biruința pă ke dușmaia save va vazdena pes kontra kiri. Păk drom va înklena ki kontra, dar pă iefta droma va nașena angla tute.

⁸ O RAI va poruncila anda tute e binekuvintarea te avel pă ke hambarea hai pă saoră bukea save keresa. Si te binekuvintil tut ando them savo del les tuke o RAI, keo Del.

⁹ Si te kerel tut o RAI ăk poporo sfînto anda les-te, sar halea tuke sovel, kana va keresa ăl porunci le RAieske, ke Devleske, hai va phiresa pă leske droma. ¹⁰ Saoră poporea pa-i phuv va dikhena kă phiraves o Anav le RAiesko, hai si te daran tutar. ¹¹ O RAI va pherela tut saorăndar bukea lacea, ando rodo ke pîntekosko, ando rodo ke turmengo hai ando rodo ke phuiako, p-e phuv savi o RAI haleas sovel ke dadenghe kă va dela la tuke. ¹² O RAI va putrela tuke o ceri, lesko kher o lacio o bravallo, kaște del drom ke themoske brîșînd kana trăbul, hai te binekuvintil saorî buki ke vastenghi. Va împrumutisa but neamuri, hai tu ni va lesa ugile. ¹³ O RAI va kerela tut te aves șăro, na pori. Si te aves numa opre, hai nai te aves tele, kana va așunesa katar ăl porunci le RAieske, ke Devleske, save dav len tuke aghes te keres len grijasa, ¹⁴ hai i kana ni va desa tut rigate nici ke ciacii, nici ke stîngo katar saoră vorbe save porunciv len tumenghe aghes, kaște gian pala aver devla te slujin lenghe.

O RAI si te del tut armaia kana ni așunesa lestar

— ¹⁵ Dar kana ni va așunesa katar o glaso le RAiesko, keo Del, te keres grijasa saoră porunci hai krisimata leske save dav len tuke aghes, atunci saoră armaia kadala va avena pă tute hai si te gian tusa: ¹⁶ Si te

***27:24** Ando originalo nai klaro. Mai daștil te hakeardeol: „Dino armaia te avel kova kai mudarel avre manușas cioreal!”

aves dino armaia ando foro hai si te aves dino armaia po kîmpo. ¹⁷ Dine armaia si te aven keo koşo hai ki balaia le marneski. ¹⁸ Dine armaia si te aven o rodo ke pîntekosko, o rodo ke phuiako, ăl kerimata ke gurunneanghe hai ăl ținoră ke brakheanghe. ¹⁹ Dino armaia si te aves kă keo avimos hai dino armaia si te aves kă keo telearimos. ²⁰ O RAI va dela drom kontra kiri armaia, hai i mustromos andă saoră bukea save astardosa te keres len gi kana si te aves mudardo sigo, gi kana va hasaosa, kă kadea dă nasul sas ke bukea: muklean man.

²¹ O RAI va kerela pharo nasfalimos te lipil pes tutar, gi kana va mudarela tut pa-i phuv kai gias te les lan anda tute. ²² O RAI va dela tut dab ăk nasfalimasa savo anel hasarimos, hai i febrasa, opărimasa, bare tatimasa, bi brîşîndesko, bravaleasa opărima hai kernimasa, hai si te len pes pala tute gi kana va meresa.

²³ O ceri opral pa keo şăro va avela harkomako, hai e phuv tala tute va avela sastreski. ²⁴ O RAI va kerela o brîşînd ke themosko prafo hai kişai, va perela anda o ceri pă tute gi kana si te aves mudardo.

²⁵ O RAI va kerela tut te aves mardo katar ke duşmaia. Păk drom va înklesa kontra lenghi, dar pă iefta droma va naşăsa angla lende, hai si te aves ăk dar anda saoră thagarimata le phuiake. ²⁶ Keo trupo mulo si te avel hamos anda saoră ciriklea le ceroske hai le animalenghe le phuiake, hai nai te avel koniva savo te daravel len.

²⁷ O RAI va marelă tut le bubasa le Egiptoski, trînjenţa, harondimasa hai gherasa, anda save ni va daştisa te aves sasteardo. ²⁸ O RAI va dela tut dab dilimasa, korîmasa hai hasarimasa le gogheako. ²⁹ Va bîjbîisa ando maşkar le ghesesko, sar o koro po întuneariko. Ni va giala tuke mişto andă ke bukea, hai andă saoră ghesa si te aves înkheardo, ciordano, hai nai te avel koniva te hastravel tut.

³⁰ Si te logodis tut ăk giuvleasa, hai aver manuş si te batjokoril lan. Va vazdesa kher, hai nai te beşes andă leste. Va ciusa rez, hai nai te bukuris tut nici ăk data latar. ³¹ Keo guruv si te avel cindo angla tute, hai nai te has anda leste. Si te lel pes keo hăr angla tute, hai nai te del pes tuke palpale. Ke brakhea si te den pes ke duşmaenghe, hai nai te avel koniva kaşte hastravel tut. ³² Ke ciave hai ke ceia si te aven dine avre poporoske. Saoro ghes si te dikhes pala lende, dar nai te dikhes len, hai ke vastesa nai te daştis te keres khanci. ³³ Ăk poporo saves ni pringianes les va hala o rodo ke phuiako hai sea so kides anda ki buki, hai andă saoră ghesa si te aves numa kinuiime hai

înkheardo. ³⁴ Si te dileaos andai kauza so va dikhena ke iakha.

³⁵ O RAI va dela tut dab ăk bubasa nasul kăl kocia hai kăl pîrne, hai ni va daştisa te aves sasteardo latar, katar e talpa ke pîrneski gi ando kreşteto ke şăresko.

³⁶ O RAI va înghearela tut, tut hai le thagares saves va ciusa les pă tute, kăk poporo saves ni pringiandean les, nici tu, nici ke dada. Hai othe va slujisa avre devlenghe kaşteske hai barăske. ³⁷ Hai va avesa darako, ăk exemplo nasul hai ăk batjokura maşkar saoră poporea savende va gonila tut o RAI.

³⁸ Va înghearesa but sāmînţa ko kîmpo, dar va kidesa țină, kă va hana lan ăl lăkustea. ³⁹ Va ciusa reza hai va keresa len buki, dar mol nai te pes, nici ni va kidesa lan, kă va hana lan ăl kerme. ⁴⁰ Va avela tut măslinea pă saoro them kiro, dar nai te makhes tut undelemnosa, kă ăl măslinea va perena. ⁴¹ Va keresa ciave hai ceia, dar nai te aven kire, kă si te gian ande robia. ⁴² Saoră pomi kire hai o rodo ke phuiako si te avel le insektengo.

⁴³ O străiino anda keo maşkar si te vazdel pes sa mai opre pa tute, hai tu mukesa tut sa mai tele. ⁴⁴ Ov va dela tut ugile, hai na tu va dela les. Ov va avela o şăro, hai tu va avesa e pori.

⁴⁵ Saoră armaia kadala va avena pă tute, va lena pes pala tute, hai si te aresen tut gi kana va avesa mudardo, kă ni aşundeau katar o RAI, keo Del, ni înkheardean leske porunci hai leske krisimata, save dinea len tuke. ⁴⁶ Kadal armaia si te aven întotdeau-na semnea hai minuni anda tute hai ke ciave.

⁴⁷ Kă ni slujisardean bukuriasa hai veseliasa ando ilo le RAieske, ke Devleske, anda saoră but lacimata saoră felurenghe, ⁴⁸ kodolaske va slujisa ke duşmaenghe, saven va dela len drom o RAI ki kontra, bokhalo, truşalo, nangheardo hai bi khancesko. Si te ciul tuke p-e kor ăk jugo sastresko, gi kana va mudarela tut. ⁴⁹ O RAI va vazdela ki kontra ăk neamo dural, katar o şăro le phuiako, savo va perela pă tute sar ăk vulturo, ăk neamo saveski cib ni va hakearesa lan, ⁵⁰ ăk neamo kai dikheol pă lesko mui o nasulimos hai savo ni va dela cinstea le phuren, nici ni va avela les mila katar ăl tărne. ⁵¹ Ov va hala o rodo ke animalengo hai o rodo ke phuiako, gi kana va avesa mudardo. Ni va mukela tuke nici ghiv, nici musto, nici untdelemno, nici viţăia katar ăl gurunnea, nici meia sau iej katar e turma, gi kana va kerela tut te hasaos.

⁵² Va înkonjurila tut andă saoră foruri kire gi kana va perena ke ziduri ăl uce hai zurale andă saoro them kiro, andă save pakeas. Va înkonjurila tut an-

dă saoră foruri kire andă saoro them savo dinea les tuke o RAI, keo Del.

⁵³ Si te has o rodo ke pîntekosko, o mas ke ciaven-go hai ke ceiango, saven dinea len tuke o RAI, keo Del, ando înkonjurimos hai ando nasulimos savo va kerela les tuke keo duşmano. ⁵⁴ O manuş o mai gingaşo hai o mai plăpîndo anda tumende va duşmănila pe phrales, pe romnea savea iubil lan hai le ciaven save aciles. ⁵⁵ Ni va dela nici iekhes anda lende anda o mas pe ciavengo savo hal, kă ni va mai aciola khanci ando înkonjurimos hai o nasulimos savo va kerela les tuke keo duşmano andă saoră foruri kire. ⁵⁶ E giuvli e mai gingaşo hai e mai plăpîndo anda tumende savi ni ciuteas nici âk data o pîrno p-e phuv kă sas kadea dă plăpîndo hai gingaşo, va duşmănila pe romes saves iubil les, pe ciaves hai pe cia, ⁵⁷ ni va dela len khanci anda âl resturi pala o kerimos kai înkliste maşkar lake pîrne, hai andal ciave saven va kerela len, kă ma nai lan khanci. Hai va hala len cioreal ando înkonjurimos hai o nasulimos savo va kerela les tuke keo duşmano andă ke foruri.

⁵⁸ Kana ni keresa grijasa saoră vorbe kadal sikaiimatenghe ramome andă kadav lil, kana ni va darasa katar kadav anav dikhlo hai darano le RAiesko, keo Del, ⁵⁹ o RAI va dela tut dab nasulimatenţa nemai-aşunde, tut hai ke ciaven, nasulimatenţa bare hai lungi, nasfalimatenţa phare hai lungi. ⁶⁰ Va anela pă tute saoră nasfalimata le Egiptoske savendar sas tuke dar, hai on si te lipin pes tutar. ⁶¹ Hai mai but, o RAI va anela pă tute, gi kana va avesa mudardo, saoră feluri nasfalimatenghe hai nasulimaske save nai ramome andă kadav lil sikaiimasko. ⁶² Ţîra si te acion, tume save senas kadea dă but sar âl steale le ceroske, kă ni aşundean katar o RAI, keo Del. ⁶³ Kadea sar o RAI bukurisailos te kerel tumenghe mişto hai te butear el tumen, sa kadea o RAI va bukurila pes te hasarel tumen hai te mudarel tumen, hai si te aves ŗîrdine andai phuv kai gias te les lan anda tute. ⁶⁴ O RAI va pharaela tumen maşkar saoră neamuri, katar âk rig gi kă koiaver rig le phuiaki. Hai othe va slujina avre devlenghe kaşteske hai barăske saven ni pringiancean len nici tu, nici ke dada. ⁶⁵ Maşkar kadal neamuri, nai te avel tut pacea hai nai te avel tut than odihnako anda e talpa ke pîrnenghi. O RAI va dela tut âk ilo darano, iakha khine hai sufleto tristo. ⁶⁶ Ki viaţa va avela bi hotărîme angla tute, va darasa o ghes hai e reat, nai te aves siguro katar ki viaţa. ⁶⁷ Detehara va phenesa: «O, te avelas e reat!», hai e reat va phenesa: «O, te avelas o ghes!», andai dar savi va pherela keo ilo hai angla âl bukea

save va dikhena len ke iakha. ⁶⁸ Hai o RAI va rila tut ando Egipto pâl korăbii po drom anda savo phendemas tuke: «Ta na mai dikhes les!» Othe va kamena te bikindeon tumare duşmaenghe sar robi hai roabe, dar nai te avel koniva te kinel tumen.

O phanglimos kerdo ando Moab

29 Kadala si âl vorbe le phanglimaske savo poruncisardea les o RAI le Moiseaske te kerel les le israeliţenţa ando Them Moab, aver phanglimos dă sar kova kai kerdeasas les lenţa ko Horeb. ² O Moisea dinea mui saoră Israelos hai phendea lenghe:

— Dikhlen sea so kerdeas angla tumende o RAI ando Them le Egiptosko le faraonoske, saoră slujitorenge leske hai saoră themoske lesko: ³ âl bare probe save dikhles len ke iakha, âl semnea hai âl minuni kodola bare. ⁴ Dar o RAI ni dinea tumen goghi te hakearen, nici iakha te dikhen, nici kan te aşunen, gi ando ghes dă aghes. ⁵ O RAI phenel: «Îngheardem tumen ande mulani saranda bărş. Tumare haine ni purailles pa tumende hai tumaro poghimos ni purailos pa tumare pîrne. ⁶ Ni halen marno hai nici mol ni pilen, nici pimos zuralo, kaşte pringianen kă me sem o RAI, tumaro Del.»

⁷ Areslen ando than kadava, hai o Sihon, o thagar le Hesbonosko, hai o Og, o thagar le Basanosko, înkliste amenghe anglal kaşte maren amen, dar mardeam len. ⁸ Lileam lengo them hai dineam les te perel le rubeniţenghe, le gadiţenghe hai i ke epaş anda o neamo le manasiţengo.

⁹ Te păzin âl vorbe kadal phanglimaske hai te keren len, kaşte avel tumen sporo andă sea so keren!

¹⁰ Aghes sea tume beşen angla o RAI, tumaro Del: âl mai bare tumare neamurenghe, tumare phure, tumare bulibaşa, saoră murş anda o Israel, ¹¹ tumare ciave, tumare romnea hai âl străiinea anda ki tabăra, katar kova kai cinel ke kaşt, gi koleste kai înkalavel keo pai – ¹² kaşte keres âk phanglimos armaianţa le RAiesa, ke Devlesa. O RAI, keo Del kerel kadav phanglimos tusa ando ghes kadava, ¹³ kaşte kerel tut aghes lesko poporo, hai ov te avel keo Del, sar phendea tuke hai sar halea sovel ke dadenghe: le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakovoske. ¹⁴ Na numa tumenţa kerav kadav phanglimos armaianţa: ¹⁵ i kolenţa save si kathe amenţa ando ghes kadava, save beşen angla o RAI, amaro Del, kabor i kolenţa save nai amenţa kathe ando ghes kadava.

¹⁶ Kă tumen gianen sar beşleam ando Them le Egiptosko hai sar nakhleam anda o maşkar le nea-

murengo pã tumaro drom. ¹⁷ Dikhlen lenghe mahrimata hai lenghe idolea anda kaştete hai barãnde, anda ruposte hai sumnakaste, save sas len. ¹⁸ Kaşte na avel maşkar tumende nici murş, nici giuvli, nici famelia, nici neamo savesko ilo te boldel pes aghes katar o RAI, amaro Del, kaşte gial te slujil le devlenghe kodol neamurenghe, ta na avel maşkar tumende nici iekh rãdãcina te anel otrava kerki.

¹⁹ Kana ãk manuş kadalestar aşunel ãl vorbe kadal soveleaki, hai lãudil pes andã peo ilo: «Si te avel man pacea ku sea kã kerav kadea sar kamel muro ilo kaşte mai anav nasulimos»*, ²⁰ kodoles o RAI ni kamel te iertil les. E holi le RAieski kai kamel tut numa anda leste va phabola kontra kadal manuşãski, saorã armaia ramome ando lil kadava va perela pã leste, hai o RAI va khosela lesko anav tala o ceri. ²¹ O RAI va ciula les rigate anda o nasulimos, anda saorã neamuri le Israeloske, pala saorã sovel le phanglimaski ramome andã kadav lil le sikaiimasko.

²² O neamo savo va avela, tumare ciave save va kerdeona pes pala tumende hai o strãiino savo va avela andak them dural – kana dikhena ãl dimata dab kadal themoske, hai ãl nasfalimata save dinea len drom o RAI, va phenena: ²³ «Pucioasa, lon hai iag si saoro them, nai sãmãnime, ni barearel khanci, nici ãk zelenimos ni bareol, sar kana o RAI mudardeas e Sodoma, e Gomora, e Adma hai e Ţeboim andã lesko holearimos hai leski holi!»

²⁴ Saorã neamuri va phenena: «Sostar kerdeas o RAI kadea kadal themoske? Sostar astardeas kadai holi bari?» ²⁵ Hai va dela pes lenghe anglal: «Kã mukles o phanglimos le RAiesko, o Del lenghe dadengo, savo kerdea les lenţa kana ãnkaladea len anda o Them le Egiptosko. ²⁶ Kã gheles hai slujisardes avre devlenghe hai banghiles angla lende – devla saven ni pringianenas len hai saven ni dineasas len o RAI. ²⁷ Kodolaske astardilos o RAI holinatar kontra kadal themoske hai andineas pã leste saorã armaia ramome ando lil kadava. ²⁸ O RAI ãnkaladea len anda lengo them holinasa, nasulimasa, hai bare iuţeamasa, hai ciudea len andã aver them, sar si aghes.»

²⁹ Ăl bukea garade si le RAieske, amare Devleske, hai ãl bukea kai dikheon si amare hai amare ciavenghe pentru ãntotdeauna, kaşte keras saorã vorbe kadal sikaiimaske.

Kana o Israel va ortola pes ko RAI

30 — ¹ Kana va kerdeola saorã bukea kadala, e binekuvîntarea hai e armai anda save dinem tuke дума, atunci si te anes tuke goghi lendar ando maşkar saorã neamurengo andã save gonisardea tut o RAI, keo Del. ² Hai kana va risa tut ko RAI, keo Del, hai kana va aşunesa lestar, anda saoro ilo kiro hai anda saoro sufleto kiro, tu hai ke ciave, sa kadea sar porunciv tuke aghes, ³ atunci o RAI, keo Del si te boldel tut andai robia, va avela les mila tutar, hai pale va kidela tut anda o maşkar saorã poporengo andã savo pharadea tut o RAI, keo Del. ⁴ Kear kana avesa gonime gi ke rig le ceroski, kear i othar va kidela tut o RAI, keo Del, hai i othar va anela tut.

⁵ O RAI, keo Del va anela tut ando them savo lenas les anda lende ke dada, hai va lesa les anda tute. Si te kerel tuke mişto hai va butearela tut mai but dã sar ke daden. ⁶ O RAI, keo Del va cinela ãmprejur keo ilo hai o ilo ke ciavengo, te iubis le RAies, ke Devles, anda saoro ilo kiro hai anda saoro sufleto kiro, kaşte trais. ⁷ O RAI, keo Del va anela saorã armaia kadala pã ke duşmaia, pã kola kai urîn tut hai phirde pala tute. ⁸ Hai tu va risa tut ko RAI, va aşunesa lestar, hai va keresa saorã porunci kadala save dav len tuke aghes. ⁹ O RAI, keo Del va dela tut but sporo andã saorã bukea ke vastenghe, le rodos ke pîntekosko, o rodo ke animalengo hai o rodo ke phuiako. Kã o RAI va bukurila pes pale te kerel tuke mişto, sar bukurilas pes ke dadendar, ¹⁰ kana va aşunesa katar o RAI, keo Del, te pãzis ãl porunci hai ãl krisimata leske ramome ando lil kadava le sikaiimasko, kana va risa tut ko RAI, keo Del saorã ileasa kiro hai saorã sufletosa kiro.

¹¹ E porunka kadaia, savi dav lan tuke aghes, nai prea phari anda tute, nici prea dur tutar. ¹² Nai ando ceri, kaşte phenes: «Kon va uştela anda amende ando ceri te anel lan amenghe, te kerel amen te aşunas hai te keras?» ¹³ Nai nici ãnkealtar o pai baro, kaşte phenes: «Kon va nakhela anda amende ãnkealtar o baro pai te anel lan amenghe, te kerel amen te aşunas hai te keras?» ¹⁴ Dikh, si kadea dã paşã tutar, andã keo mui hai andã keo ilo, kaşte keres lan!

¹⁵ Ita ciav aghes angla tute e viaţa hai o miştimos, o mulimos hai o nasulimos, ¹⁶ kã aghes porunciv tuke te iubis le RAies, ke Devles, te phires pã leske drama hai te keres leske porunci, leske krisimata hai leski kris, kaşte trais hai te buteos hai ka o RAI, keo

***29:19** O originalo nai klaro hai mai daştil te hakeardeol: „Si te avel man pacea ku sea kã kerav kadea sar kamel muro ilo.» Kadea anel nimicimos peste amen saorãn.”

Del, te binekuvintil tut ando them kai gias te les les anda tute. ¹⁷ Dar kana keo ilo va parubdola, kana ni va așunesa hai mukesa tut thardo te bangheos angla aver devla hai te slujis lenghe, ¹⁸ atunci phenav tumenghe aghes kã va merena ciaces, nai te train but ando them kai nakhes o Iordano te les les anda tute. ¹⁹ Aghes lav o ceri hai e phuv martori kontra tumari: e viața hai o mulimos ciutem angla tute, e binekuvîntarea hai e armai. Alosar e viața, kaște trais, tu hai ke ciave! ²⁰ Alosar e viața, iubindos le RAies, ke Devles, așunindos lestar hai înkearindos lestar! Kã ov del tut viața hai but ghes, kaște beșes p-e phuv anda savi haleas sovel o RAI ke dadenghe, le Avramoske, le Isakoske hai le Iakovoske kã va dela lan lenghe.

O Iosua aresel o baro le poporosko

31 O Moisea ghelos hai phendeas ăl vorbe kadala saorã Israeloske:

— ² Sem phuro ăk șălako hai biș bãrș aghes, ni mai daștiv te phirav sar anglal, te giav hai te avav, hai o RAI phendea manghe: «Nai te nakhes o Iordano kadava!» ³ O RAI, keo Del, ov va nakhela angla tute, ov va mudarela kadal neamuren angla tute hai tu va gonisa len anda lengo them. I o Iosua, ov va giala angla tute, sar phendeas o RAI. ⁴ O RAI va kerela kadal neamurenghe sar kerdeas le Sihonoske hai le Ogoske, ăl thagara le emorițenghe, hai lenghe themaske, saven mudardea len. ⁵ O RAI si te del len tumenghe hai si te keren lenghe pala ăl porunci save dinem len tumenghe. ⁶ Te aven zurale hai bi darako! Na daran hai na trașan lendar, kã o RAI, keo Del, ov gial tusa, nai te tharel tut hai nai te mukel tut.

⁷ O Moisea dina mui le Iosuas hai phendea leske angla saoro Israel:

— Av zuralo hai na dara! Kã tu va giasa kadal poporosa ando them savo o RAI haleas sovel lenghe dadenghe, kã lenghe va dela les, hai tu va keresa te len les te avel lengo. ⁸ O RAI, ov gial angla tute, ov si te avel tusa, nai te tharel tut hai nai te mukel tut. Na dara hai na hasao!

⁹ O Moisea ramosardea kadav sikaiimos hai dina les le rașaienghe, ăl ciave le Leveske, save înghearnas o kivoto le phanglimasko le RAiesko, hai saorã phurenghe le Israeloske. ¹⁰ O Moisea dina len e porunka kadaia:

— Ăk data kãl ieffa bãrș, ando bãrș kana iertil pes ăl ugilimata,^a andãl Ghesa ăl bare le Korturenghe,

¹¹ kana saoro Israel avela angla o RAI, keo Del, ando than savo va alola les, citisar kadav sikaiimos angla saoro Israel, te așunen les! ¹² Te kides o poporo: rom, romnea, ciave hai ăl strãineea save beșen andã ke foruri, kaște așunen hai te sikeon te daran katar o RAI, tumaro Del, te keren grijasa saorã vorbe kadal sikaiimaskel! ¹³ Hai lenghe ciave, save ni va pringianena kadal sikaiimata, va așunena len hai va sikeona te daran katar o RAI, tumaro Del, andã saoro timpo kabor tume va traiina p-e phuv kai nakhen o Iordano te len les anda tumende.

¹⁴ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Ita kã pașol o ghes ke merimasko. De mui le Iosuas hai beșen ko korto le malaiimasko te dikhen ăl manuș sar kerav les baro!

O Moisea hai o Iosua gheles hai beșles ko korto le malaiimasko. ¹⁵ Hai o RAI sikadilos ko korto andãk stîlpo norosko: o stîlpo le norosko beșlos opre po udar le kortosko. ¹⁶ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Ita, tu va sovesa sar ke phure. Hai o poporo kadava va uștela hai va kurvila avre devlența andã peo mașkar, le devlența le themoske kai gian. Va mukena man hai va ușteaena muro phanglimos savo kerdem les lența. ¹⁷ Ando ghes kodova si te astardov man holinatar. Si te mukav len hai va garavava muro mui lendar. Hai on si te aven cinghearde, hai but nasulimata hai pharimata va aresena len. Atunci va phenena: «Nai kadea kã aresle amen kadal nasulimata kã amaro Del nai amența?» ¹⁸ Hai ciaces si te garavav muro mui ando ghes kodova, kã kerdes saorã feluri nasulimaske, kã gheles kã aver devla.

¹⁹ Kadea kã ramon tumenghe kadai ghili! Sikav le israelițen te ghilaben lan, ciu lan lenghe ando mui, ka e ghili kadaia te avel muro martori kontra le israelițenghi. ²⁰ Kã atunci kana va înghearava len ando them savo halem sovel lenghe dadenghe kã va dava les lenghe, kai thabdel thud hai abghin, hai va hana, va ciaileona hai va pravardona, atunci va giana kã aver devla hai va slujina lenghe. Va ciudena pes mandar hai va ușteaena muro phanglimos. ²¹ Dar păce va aresena len but nasulimata hai pharimata, e ghili kadaia va avela mărturia, kã lenghe ciave ni va bistrena lan. Kãci gianav so kamen, so keren i aghes, i mai anglal te înghearav len ando them anda savo halem sovel.

²² O Moisea ramosardeas e ghili kadaia ando ghes kodova, hai sikadeas le israelițen te ghilaben lan.

^a31:10 Deuteronomo 15:1

²³ O RAI kerdeas bulibaş le Iosuas le Nunosko anglal ăl manuş. Phendeas:

— Av zuralo hai na dara! Kăci tu îngheares le israeliţen ando them anda savo halem lenghe sovel, hai me si te avav tusa.

²⁴ Păce o Moisea termenisardeas te ramol andăk lil ăl vorbe kadav sikaiimaske gi ko şăro, ²⁵ dinea kadai porunka le levîţen save înghearenas o kivoto le phanglimasko le RAiesko:

— ²⁶ Len o lil kadava le sikaiimasko hai ciun les paşa o kivoto le phanglimasko le RAiesko, tumare Devlesko! Si te avel othe sar martora kontra kiri.

²⁷ Kă pringianav kă keren anda tumaro şăro hai sen şărale. Dikh, kana ni aşunena katar o RAI kabor mai traiv andă tumaro maşkar, sar si te avel păce merav?

²⁸ Kiden angla mande saoră phuren tumare neamurenghe hai tumare bulibaşan! Te phenav ăl vorbe kadala te aşunen len hai te lav martori kontra lenghi o ceri hai e phuv! ²⁹ Kă gianav kă păce merava, ciaces si te rimon tumen, hai va dena tumen rigate katar o drom savo sikadem les tumenghe. Hai kă andăl ghesa save va avena va avela o nasulimos pă tumende, kă va kerena so si nasul angla o RAI, gi kana va holearena les anda soste keren.

E ghili le Moiseaski

³⁰ O Moisea phendeas ăl vorbe kadal ghileake te aşunel saoro poporo le Israelosko gi kana termenila pes:

32 — ¹ Aşun cerona! Muk man te dav duma, kaşte aşunel e phuv ăl vorbe mîră moske!

² Sar o brîşînd te pikeal muro sikaiimos, sar e roua te perel mîrî vorba, sar e bura p-e ciar, sar ăk brîşînd baro po zelenimos!

³ Kă si te phenav zurales avrenghe anda o anav le RAiesko.

Phenen kabor dă baro si amaro Del!

⁴ Ov si e Stînka!

Leski buki si kadea dă lacii, pentrukă saoră droma leske si orta.

Ov si ăk Del savo va kerela so phendeas hai si bi tharimasko, ov si ciacio hai ujo.

⁵ On rimosailles, nai leske ciave,

kadava si lengo lagiavo. Si ăk neamo nasul hai bango!

⁶ Le RAieske pokinen kadea,

poporo dilo hai bi gogheako?

Nai kadea kă ov si keo Dad,

dinea tut viaţa, kerdea tut hai zureardea tut?

⁷ An tuke goghi katar ăl ghesa palal,

gîndin tumen kăl bărşa le neamurenghe kai nakhles!

Puci ke dades hai si te phenel tuke ciaces,

ke phuren hai si te phenen tuke!

⁸ Kana o Mai Baro dineas le neamuren lenghe thema

kana pharadeas le ciaven le Adamoske,

ciuteas hotarea le poporenghe

pala o număro le ciavengo le Devleske,

⁹ kă e rig le RAieski si lesko poporo,

lileas le Iakovos te avel lesko.

¹⁰ Arakhleas les andăk them mulano,

andăk than mulano nango, pherdo zbărîmatar.

Înkonjurilas les, dikhelas lestar,

hai îngrijolas les sar e lumina pe iakhenghi,

¹¹ sar o vulturo savo laciarel peo kuibo hai hureal pâl puia.

Putrel pe phakea, lel len hai phiravel len pă pe phakea.

¹² O RAI korkoro phiravelas les

hai ni sas nici ăk del străiino lesa.

¹³ Kerelas les te uşteael pâl plaia le themoske,

hai ov haleas ăl roade le kîmposke.

Dinea les te hal abghin andai stînka,

untdelemno andal bar ăl zurale,

¹⁴ kiral katar ăl gurumnea hai thud brakheango,

pravarimasa meiengo,

le lace berbecengo anda o Basan, hai le ţapengo,

hai o ghiv o mai lacio.

O lolo musto le drakhako,

e mol e lacii pesas.

¹⁵ O Israel* pravardilos hai ciudeas le pîrnasa.

Pravardilean, thulilean hai ciaililean!

Hai mukleas le Devles, savo kerdea les,

batjokorisardeas e Stînka savi mîntuiisardea les.

¹⁶ On kerenas les te holeaol andai kauza le devlenghi străiini,

holearenas les mahrimatenţa.

¹⁷ Kerenas sini sfînto andal bengă, save nai Del,

nişte devlenghe saven ni pringiande len,

devla neve, avile akanak,

katar ni darailles tumare dada.

¹⁸ Muklean e Stînka savi kerdea tut sar dad,

bistardean le Devles savo dea tut viaţa sar dei.

¹⁹ O RAI dikhleas e buki kadaia

***32:15** Kate o Israel si Ieşurun, kai hakeardeol „o ciacio, o cinstime”.

- hai ciudeas len lestar,
kă holearde les leske ciave hai leske ceia.
- ²⁰ Phendeas: «Va garavava muro mui lendar,
hai si te dikhav so va kerdeola lența,
kă si ăk neamo rimome, ciave save nai
pakeamaske.
- ²¹ Kerde man te holeaov pe idolența kai nai devla,
holearde man pe khancimatenta.
Hai i me si te kerav len te uron ăk poporo savo nai
ăk poporo,
va holearava len ăk neamosa bi gogheako.
- ²² Kă ăk iag sas astardi mîră holinatar
hai va phabola gi ando fîndo le kheresko le
mulengo,
va mudarela e phuv hai lake roade,
va phabarela ăl temeli le plaienghe.
- ²³ Va kidava nasulimata pă lende,
va ciudava saoră săgeți mîră pă lende.
- ²⁴ Va avena fîrșome bokhatar,
hale tatimastar hai phare nasfalimastar.
Va dava drom kontra lenghi ăl dand le
animalenghe sălbaticea
hai e otrava le sapenghi.
- ²⁵ Avri, e sabia va mudarela lenghe ciaven,
hai andră va avela len bari dar
i le tărnen, i le ceia le barea,
i le ciaven le ciuciake
hai i le manușan balența parne.
- ²⁶ Kamavas te phenav: ‘Si te înkhearav len,
va khosava lenghi amintirea mașkar ăl manuș!’
- ²⁷ Dar darailam katar e batjokura le dușmaenghi,
kă lenghe dușmaia ta na hakearen ciaces
hai te phenen: ‘Amare vastența zurale mardeam
len,
hai na o RAI kerdeas saoră bukea kadala.’ »
- ²⁸ On si ăk neamo kai hasardeas pe sikaiitoren
hai nai len goghi.
- ²⁹ O, te sas len goghi, atuncia gianenas kadaia
hai hakearenas so si te kerdeol lenghe!
- ³⁰ Sar daștilas iekh korkoro andal dușmaia, te gonil
ăk mia
hai sar dui ciunas pă nașimaste deș mii,
kana ni a fi bikindeasas e Stînka pe poporos,
kana ni a fi mukleasas les o RAI?
- ³¹ Kă lenghi stînka nai sar amari Stînka,
i amare dușmaia hakearen kadai buki.
- ³² «Ciaces, lenghi vița si andai vița le Sodomaki
hai andal thana orta le Gomorake,^b
- lenghi drakh si drakh otrăvime,
lenghe skîrciuri si kerke,
- ³³ lenghi mol si otrava sapenghi,
si otrava nasul aspidaki.
- ³⁴ Nai kadea kă lenghi pokin, si mukli mande
hai ajukearel andă mîră kămări?
- ³⁵ Mîrî si e răzbunarea hai e pokin.
Avel o timpo kana va istrala lengo pîrno!
Kă o ghes lenghe hasarimasko si pašă,
hai so ajukearel len, sigo va avela.»
- ³⁶ Kă o RAI va krisola pe poporos,
hai va avela les mila katar pe robi,
kă va dikhela kă lengo zuralimos ghelotar,
hai kă ma nai nici robi, nici libero.
- ³⁷ Va phenela: «Kai si lenghe devla,
e stînka kai rodenas azăvada,
- ³⁸ ăl devla save hanas ăl pravalimata lenghe sineaki
sfînto,
save penas e mol lenghe jertfaki le pimaski?
Te ușten kaște ajutin tumen
hai te den tumen ăk azăvada pă tumende!
- ³⁹ Akanak dikhen, kă me, me sem kodova,
hai kă nai aver del afer dă ma.
Me mudarav hai me dav viața,
me răniv hai me sastearav,
hai koniva ni daștil te hastravel dakanikas
anda muro vast.
- ⁴⁰ Kă vazdav muro vast karing o ceri
hai hav sovel:
Kabor dă ciaces si kă traiv veșniko,
kadikita si dă ciaces
- ⁴¹ kă kana va askuțiva mîrî sabia sar ăk fulgero
hai kana muro vast va astarela lan te kerel kris,
atunci si te răzbuniv man kontra mîră
dușmaenghi
hai va pokinava kolen kai uron man.
- ⁴² Va matearava ratestar mîră săgeți
hai mîrî sabia va hala mas,
anda o rat kolengo astarde hai mudarde,
andal șare balența bare le dușmaenghe.»
- ⁴³ Bukurin tumen, ăl neamuri, leske poporoske!
Kă o Rai răzbunil o rat pe robengo,
răzbunil pes kontra pe dușmaenghi
hai va ujola e phuv leske poporoski.
- ⁴⁴ O Moisea ghelos hai phendeas saoră vorbe kadal
ghileake ando așunimos le poporosko, ov hai o Ho-
sea le Nunosko.^c ⁴⁵ Păce o Moisea termenisardeas te

^b32:32 Geneza 18:20-21; 19:4-11 ^c32:44 Numerea 13:16

phenel saoră vorbe kadala saoră Israeloske,⁴⁶ phen-dea lenghe:

— Ciun kă tumaro ilo saoră vorbe saventa kerav tumen atento aghes, te poruncin len tumare ciaven-ghe kaște keren grijasa saoră vorbe kadal sikaiimas-ke.⁴⁷ Kă nai vorbe nanghe anda tumende, kă on si tumari viața, hai prin kadala va avela tumen âk via-ța lungo ando them kai nakhen o Iordano te len les anda tumende.

Kai si te merel o Moisea

⁴⁸ Andă kodova ghes o RAI phendeas le Moiseaske:

— ⁴⁹ Uști pâl plaia kadala Abarim, po Plai Nebo, savo si ando Them le Moabosko, angla o Ierihono! Dikh o Them Kanaan savo dav les le israelițenghe te avel lenghi phuv!⁵⁰ Va meresa po plai pã savo va uștesa hai si te nakhes pașa ke phure, sar o Aron, keo phral, mulos po Plai o Hor hai nakhlos pașa pe phure,⁵¹ kă senas bi pakeamasko angla mande ando mașkar le israelițengo, pașa âl paia Meriba, ko Kades, ande Mulani Țin,^d hai kă ni sikaden mîrî sfin-țenia anglal israelițea.⁵² Kadea kă numa dural va dikhesa o them, hai othe ni va întrisa, ando them savo dav les le israelițenghe.

O Moisea binekuvintil le israelițen

33 Kadaia si e binekuvîntarea saveasa o Moisea, o manuș le Devlesko, binekuvintisardeas le israelițen, gi kana te merel.² Phendeas:

— O RAI avilos anda o Sinai
hai răsărisardeas sar o kham pâl Plaia Seir anda
lende,
strălucisardeas anda o Plai Paran.
Lesas sas foarte but sfinți,
hai anda lesko vast o ciacio aviles strafeamata
anda lende.

O poporo phendeas:

— ³ Ciaces, ov iubil le poporen,
saoră sfinți leske si andă keo vast.
Gheles pala ke pîrne, primisardes ke vorbe.

⁴ O Moisea poruncisardea amenghe o sikaiimos,
te avel le manușanghe anda o Iakov.

⁵ Ov sas thagar ando Israel,^{*}
kana kidenas pes âl bulibașa le poporoske
hai âl neamuri le Israeloske.

O Moisea phendeas:

— ⁶ Te trail o neamo Ruben hai ta na merel,
kear kana leske manuș si te aven țîra!

⁷ Anda o neamo Iuda phendeas:

— Așun, RAIa, o glaso le Iudasko,
hai an les palpale sastevesto, kă lesko poporo!
Pe vastența mardilos anda lende,
te aves lesko ajutori kontra leske dușmaenghi!

⁸ Anda o neamo le Levesko phendeas:

— Keo manuș, saveski mila aciol karing tute,
les si les keo Tumim hai keo Urim.^e
Les probisardean les ke Masa^f
hai halean tut lesa kâl paia Meriba.^g

⁹ Ov phendeas anda peo dad hai anda pi dei:

«Ni dukhaia man lendar!»
Pe phralen ni kamnos te pringianel len,
hai pe ciaven dikhlea len sar dușmaen.^h
Kă kerdes ki vorba,
înkeardes keo phanglimos.

¹⁰ On sikaven le Iakovos ki kris,

hai le Israelos keo sikaiimos.
Phabaren tãmîia anda tute
hai phabarimos dă sea pã keo altari.

¹¹ RAIa, binekuvintisar les andă sea so hakeardeol
te kerel!

Primisar e buki leske vastenghi!
Înkhear âl zeia leske dușmaenghe,
hai kolenghe kai uron les kaște na mai ușten!

¹² Anda o neamo Benjamin phendeas:

— Si kova saves iubil les o RAI,
va beșela bi darako pașa leste.
Va okrotila les saoro ghes
hai va phiravela les pâl leske zeia.

¹³ Anda o neamo Iosif phendeas:

— Lesko them te avel binekuvintime katar o RAI
le bukeanța lace le ceroske, rouasa
hai paiesa andal izvorea telal,

¹⁴ le roadența âl mai lace pake katar o kham,
le roadența âl mai lace le cionenghe,

¹⁵ le mai lacența roade andal plaia âl purane,
bukeanța lace le plaienghe veșniko,

¹⁶ bukeanța lace le phuiake hai lake bravalimasa.
O lacimos kolesko savo beșlos ando stufișo kai
phabolas!ⁱ

te avel po șăro le Iosifosko,
opre po șăro le raiesko pe phralengo.^j

***33:5** Kate o Israel si „Ieșurun”, kai hakeardeol „o ciacio, o cinstime”.

^d**32:51** Numerea 20:11-13 ^e**33:8** 1 Samuel 28:6 ^f**33:8** Exodo 17:1-7 ^g**33:8** Numerea 20:1-13

^h**33:9** Exodo 32:25-29 ⁱ**33:16** Exodo 3:1-6 ^j**33:16** Geneza 49:26

- ¹⁷ Lesko zuralimos si sar le anglunesko kerdo le tauroske,
leske șînga si sar ăl șînga le tauroske sãlbatiko.
Lența va pusavela le poporen,
i kolen katar ăl riga le phuiake.
Ăl șînga si ăl deșa mii le Efraiimoske,
on si ăl mii le Manaseske.
- ¹⁸ Anda o neamo Zabulon phendeas:
— Bukurisao, Zabuloane, kana înkles,
hai tu, Isahar, andă ke korturi!
- ¹⁹ On va dena mui poporea pãl plaia,
othe va anena jertfe ciace te keren sini sfînto,
kã va înkalavena o bravalimos le paiesko baro,
hai so train garade ando kișai.
- ²⁰ Anda o neamo Gado phendeas:
— Binekuvintime te avel savo barearel o them le Gadosko!
O Gado trail sar ăk leeo
hai hãrtãnil o vast hai i o șãro le manușãngo.
- ²¹ Alosardeas e angluni rig le themoski,
kã othe si e rig ăk manușãski baro.
Kana ăl bulibașa le poporoske kidineailles,
ov kerdeas o ciacimos le RAiesko
hai leski kris andăk than le Israelosa.
- ²² Anda o neamo Dan phendeas:
— O Dan si ăk puio leosko,
savo hutel anda o Basan.
- ²³ Anda o neamo Neftali phendeas:
— O Neftali si ciailo lacimastar
hai pherdo le binekuvintimasa le RAiesko.
Te lel o lako e Galileea hai o sudo anda leste!
- ²⁴ Anda o neamo Așer phendeas:
— O mai binekuvintime te avel o Așer mașkar ăl ciave!
Te iubin les leske phral
hai te avel les kadea de but untdelemno i te kinghearel peo pîrno!
- ²⁵ Ke zãvoarea te aven sastreske hai harkomake,
hai te avel tut zuralimos anda saoră ghesa kirel!
- ²⁶ Israel,* nai koniva sar o Del!
Barimasa uștel pãl nori sar po grast,
hai phirel po ceri te avel andă keo ajutori.
- ²⁷ O Del o veșniko si ăk than garaiimasko,
hai leske vast ăl veșnicea încearen tut.
Va durearela marindos ke dușmanos angla tute
hai phenela: «Mudar les!»
- ²⁸ O Israel va beșela bi darako,

- o izvoro le Iakovosko si rigate
andăk them pherdo ghiv hai musto,
hai anda lesko ceri del brîșînd.
- ²⁹ Fericime san, Israel!
Kon si sar tute, ăk poporo mîntuiime katar o RAI,
o skuto savo del tut ajutori
hai e sabia savi del tut biruința?
Ke dușmaia va dena palpale angla tute,
hai tu va ușteasesa pã lenghe thana sfînto.

O mulimos le Moiseasko

34 O Moisea uștilos andai Mulani le Moaboski po Plai o Nebo, po vîrfo le Plaiesko Pisga, iekh angla aver le Ierihonosa. Hai o RAI sikadea leske saoro them: o Galaad gi ko Dan, ² saoro ținuto le Neftalesko, o them le Efraiimosko hai le Manasesko, saoro them le Iudasko gi ko pai baro kai perel o kham, ³ o Neghevo hai o than orta le Hareako Ierihono, o foro le palmierengo, gi ko Țoar. ⁴ O RAI phendea leske:

— Kadava si o them anda savo halem sovel le Avramoske, le Isakoske hai le Iakovoske: «Si te dav les ke ciavenghe.» Muklem tut te dikhes les, dar ni va giasa andă leste.

⁵ O Moisea, o robo le RAiesko, mulos othe ando Them le Moabosko, sar phendeas o RAI. ⁶ Prahosardea les ande har, ando Them le Moabosko, iekh angla avreste le Bet-Peeorosa. Koniva ni gianel lesko than le prahomasko gi ando ghes dă aghes. ⁷ Le Moiseas sas les ăk șal hai biș bårș kana mulo. Leske iakha ni korailesas, hai lesko zuralimos ni hasailosas. ⁸ Ăl israelițea ruies le Moiseas treanda ghes ande Mulani le Moaboski, gi kana ăl ghesa le roiimaske hai le jãlimaske anda o Moisea termenisailles.

⁹ O Iosua le Nunosko sas pherdo duho gogheako, kã o Moisea ciuteasas pe vast pã leste. Atunci ăl israelițea așundes lestar hai kerdes sar poruncisardeasas o RAI le Moiseaske. ¹⁰ Dă atuncia ando Israelo ni mai sas prooroko sar o Moisea, saves o RAI pringiandea les iekh angla avreste. ¹¹ Nas aver prooroko te kerel saoră semnea hai saoră minuni, savo sas dino drom katar o RAI te kerel len ando Them le Egiptosko kontra le faraonoski, leske slugenghi hai saoră themoski, ¹² hai kai sikadeas vast zuralo hai kai kerdeas bukea but daraiimaske angla saoro Israelo.

***33:26** Kate o Israel si Ieșurun, kai hakeardeol „o ciacio, o cinstime”.